

Høringsuttalelse til NOU 2022: 6 Nett i tide – om utviklingen av strømmettet

Bærum Arbeiderparti viser til Strømnettutvalgets utredning NOU 2022:6 og avgir følgende høringsuttalelse:

I denne høringsuttalelsen vil vi konsentrere oss om forhold som handler om forvaltningspraksis der valget står mellom høyvolt strømovertføring med luftledning eller kabel (i bakken) i hele eller deler av strekningen det søkes konsesjon for.

På dette tidspunkt er det viktig at det ikke tas beslutning i pågående saker før forvaltningspraksisen av høyvolt strømforbindelser er gjennomgått og regelverket for hvordan konsesjonsprosessen skal gjennomføres, er revidert.

Momenter som bør veie tyngre enn i dagens forvaltningspraksis er hensynet til helhetlige samfunnsanalyser. Når kraftoverføring utfordrer andre tungtveiende samfunnsinteresser må det gjøres en bred samfunnsøkonomisk analyse av fordeler og ulemper ved ulike overføringsmetoder.

Det må foreligge et sett med allmenne kriterier for hva en slik helhetlig samfunnsøkonomisk analyse minimum må inneholde i tillegg til investerings- og driftskostnadene for de ulike alternativene.

Følgende kriterier må minimum være med i en samfunnsøkonomisk analyse:

- Ulike typer boligstrøk. Dette innebærer type bebyggelse, antall enheter og innbyggere, samt næreffekter for ulike slag av boligstrøk.
- Det skal tyngre vektlegges både tap og mulig gevinst av areal til:
 - Offentlig virksomhet og velferdstjenester.
 - Næringsvirksomhet
 - Boligformål
 - Rekreasjonsformål -
 - Landbruks- og beiteareal
- Natur- og miljøeffekter
- Lydutfordringer ved ulik fremføring
- Visuelle utfordringer
- Helseutfordringer, spesielt ringvirkninger for folkehelse
- Alternativ fremtidig bruk av areal, og at dette særlig vektlegges i pressområder
- Anleggsfordeler og ulemper
- Vedlikeholdskostnader i de ulike anleggsformenes levetid
- Driftsstabilitet
- ROS-analyser
- Beredskap med tanke på ekstremvær
- Beredskap og risiko for terror

I forbindelse med behandlingen av dok. 8 forslag om høyvolts transmisjon Bærum-Oslo vedtok Stortinget 15. februar 2022 at regjeringen på generelt grunnlag skal «legge til grunn ei heilskapleg samfunnsøkonomisk vurdering som ivaretek omsynet til utbygging i arealknappe område og offentleg utnytting av arealet og utvikling av områda,

og mer spesifikt

..... og at dette også blir gjort i saka om den planlagde 420 kV–strekninga for kraftoverføring mellom Hamang i Bærum kommune og Smestad i Oslo kommune.»

Et bredt flertall i Stortinget ønsker m.a.o. at mulighetene for bedre arealutnyttelse i pressområder skal tas med i en helhetlig samfunnsøkonomisk vurdering av de ulike transmisjonsmulighetene. Det prinsippet bør knesettes i retningslinjer for forvaltningspraksis av høyspentledninger både for pågående og fremtidige konsesjonsbehandlinger.

Den anleggsformen som ut fra en slik bred samfunnsøkonomisk analyse faller best ut, bør velges. Evt. bidrag fra kilder som vil kunne høste økonomisk gevinst av den ene eller andre transmisjonsmåten (såkalte nyttehaberbidrag) vil redusere kostnadene for prosjektene, men må ikke være en forutsetning for å velge den samfunnsmessig beste løsningen.

Det er verdt å merke seg at i Hamang-Bærum-Oslo 420 kV prosjektet har NVE gitt Statnett adgang til å hente inn nyttehaberbidrag fra boligutbyggere ved å legge kabel i bakken på egen grunn på Hamang og Huseby – opptil 1 mrd kroner i nyttehaberbidrag er det antydnet.

Det må åpne for at også kommuner, andre offentlige instanser og private nyttehavere skal kunne bidra på liknende vis for å få lagt kabalen i bakken gjennom press- og boligområder.

Regelverket må endres i tråd med dette og det må innføres minimumskriterier til hva en helhetlig samfunnsøkonomisk analyse av de ulike alternativene for transmisjon skal inneholde.

Det er viktig at endringene i forvaltningens praksisen ikke bare gjelder nye anlegg, men også anlegg som skal rehabiliteres eller utvides.

Thilde Marie Børsum, leder

Kjell Maartmann-Moe, gruppeleder

Bærum Arbeiderparti